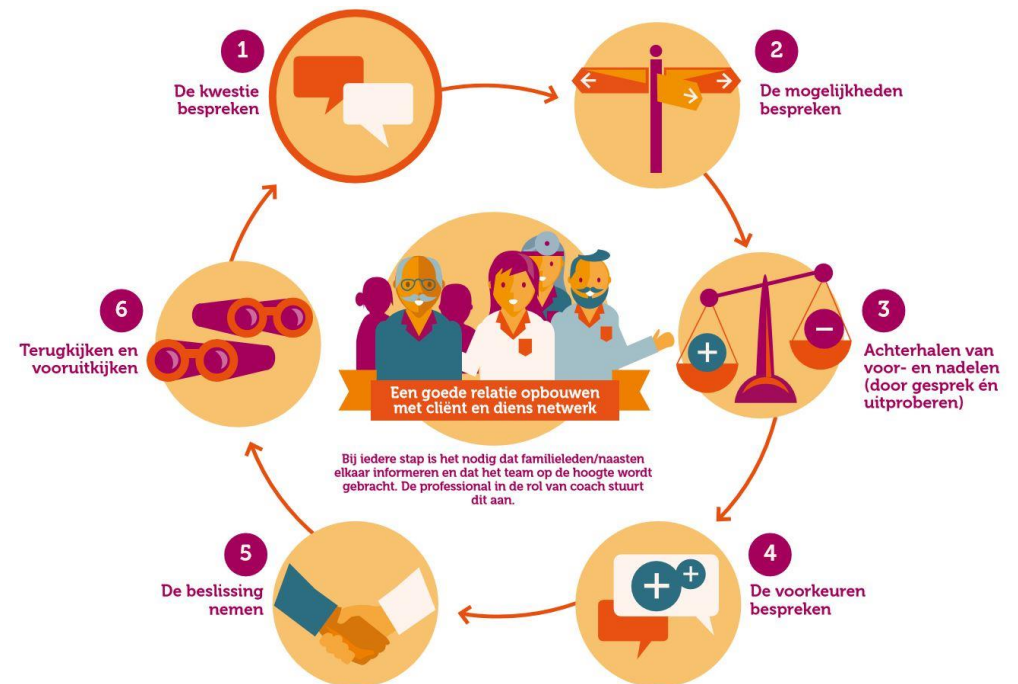

Dementiezorg voor Elkaar is een praktijkverbeterprogramma dat samenwerkingsverbanden van professionals ondersteunt. Doel: de kwaliteit van leven van thuiswonende mensen met dementie verbeteren door de zorg en ondersteuning nog meer dan nu af te stemmen op hun persoonlijke leefwereld, over de grenzen van wonen, zorg en welzijn heen. Meer informatie en (gratis) ondersteuning aanvragen op dementiezorgvoorelkaar.nl.

Gezamenlijke besluitvorming

Deze publicatie is tot stand gekomen door een samenwerking van Dementiezorg voor Elkaar en Hogeschool Windesheim. Meer informatie: Leontine Groen-van de Ven, lm.groen-vande.ven@windesheim.nl

Stap	Voorbeeldvragen richting cliënt en naaste	Aandachtspunten
<p>De kwestie bespreken Wat is er aan de hand?</p> <p>Uitkomst: Eenduidige visie op het probleem dat wordt aangepakt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Weet u waarom we bij elkaar zitten? • Wat is belangrijk voor u? • Maakt u zich ergens zorgen over?/ Zijn er dingen die u lastig vindt? • Wat zouden uw naaste zeggen als ik zou vragen hoe het met u gaat? Wat vindt u van hun verhaal? • Kunnen we dit zo met elkaar bespreken of zou er nog iemand mee moeten denken? • Denkt u wel eens na over de toekomst? Hoe ziet u dit? • Wat pakken we nu aan, wat kan later? • Wie moeten we er bij betrekken? 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ De zorgen van <u>alle</u> betrokkenen verhelderen ☐ Iedere betrokkene komt aan het woord ☐ Verschillen in visie verhelderen ☐ Op zoek naar de vraag achter de vraag ☐ Prioriteren van problemen die spelen
<p>De mogelijkheden bespreken Wat zijn de mogelijkheden?</p> <p>Uitkomst: Helderheid over wat de keuzemogelijkheden (opties) zijn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Heeft u hier zelf al over nagedacht? • Wat heeft u zelf al geprobeerd? • Lukte dat of niet? • Wat denkt u dat zou helpen? • Zullen we samen bekijken wat er nog meer mogelijk is? 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Eerst ruimte voor ideeën van cliënt en diens netwerk zelf ☐ Dan pas je eigen ideeën over mogelijke oplossingen ☐ Bewustzijn van mogelijkheden die je al had uitgesloten. Kunnen die echt niet? Denken buiten bestaande kaders ☐ Let op! Laat geen voorkeur doorschemeren
<p>Achterhalen van voor- en nadelen Wat zijn na bespreken en uitproberen de voor- en nadelen van de verschillende opties?</p> <p>Uitkomst: De ervaren voor- en nadelen per opties op een rij.</p>	<p>Loop iedere keuzemogelijkheid langs: Stelt u zich voor dat... [keuzemogelijkheid beschrijven/visualiseren]..</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat lijkt u hier goed/prettig aan? Wat niet goed/prettig? • Zou [keuzemogelijkheid] u kunnen helpen? • Wilt u horen wat andere mensen ervan vonden, die dit eerder hebben geprobeerd? • Wilt u [keuzemogelijkheid] uitproberen om te kijken of het iets voor u is? U kunt daarna zeggen of u ermee door wilt gaan. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Eerst de overwegingen van cliënt en het netwerk zelf ☐ Iedere betrokkene komt aan het woord ☐ Nagaan wat belangrijk is voor de netwerkleden ☐ Uitproberen kan helpen om voor- en nadelen te ontdekken ☐ Ervaringskennis van andere cliënten (anoniem) of professionele ervaring kun je delen ☐ Let op! Nog geen keuzemogelijkheden kiezen of afstrepen ☐ Let op! Uitproberen is ook echt uitproberen, er wordt een tijd afgesproken waarop de ingezette acties worden geëvalueerd. Er is dan nog een weg terug.
<p>De voorkeuren bespreken Wat zijn de voorkeuren van de verschillende betrokkenen?</p> <p>Uitkomst: Helderheid over ieders voorkeur.</p>	<p>Deze vragen worden per betrokkene langs gelopen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke manier past voor u/ welke niet? • Wat vindt u ervan? • Hoe voelt dit voor u? 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Prioriteren van overwegingen ☐ Iedere betrokkenen komt aan het woord ☐ Zo nodig helpen bij het vormen of verwoorden van voorkeuren ☐ Aandacht hebben voor conflicterende waarden of belangen en dit neutraal benoemen
<p>De beslissing nemen Wat gaan we doen en wanneer, rekening houdend met ieders belangen?</p> <p>Uitkomst: Overeenstemming over wie, wat, wanneer gaat doen</p>	<p>Als voorkeuren overeen komen: Dus, we spreken af dat we dit gaan doen/uitproberen/in gang zetten...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wanneer beginnen we? • Wat gaan we precies doen en hoe? Heeft u daar ideeën over? • Wanneer bespreken we hoe het gaat? <p>Als voorkeuren niet overeenkomen: We zijn het niet met elkaar eens.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moet er <u>nu</u> iets gebeuren of kunnen we er later op terugkomen? • Deze oplossing past niet voor u. Wat wilt/kunt u wel? • Heeft uw naaste wel een oplossing nodig? Wat kunnen we daarvoor verzinnen? 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Aandacht voor de timing van acties, zijn betrokkenen er aan toe? ☐ Bouw voldoende tijd in om tot overeenstemming te komen. Plan zo nodig een tweede gesprek. ☐ Aandacht voor verschillen in posities en belangen in het netwerk ☐ Ondersteun de cliënt zo nodig om diens stem te laten horen. ☐ Zorg ervoor dat iedereen duidelijk heeft wat er precies gaat gebeuren
<p>Terugkijken en vooruitkijken Hoe is het gegaan?</p> <p>Uitkomst: Helderheid over wat wél werkte en wat niet en wat zo nodig moet worden aangepast.</p>	<p>Terugkijken op de beslissing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bent u tevreden over hoe het nu gaat? Past deze oplossing voor u? • Wat gaat goed/minder goed? • Wat wilt u anders? <p>Terugkijken op de besluitvorming:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat vond u van het gesprek? • Hebt u kunnen vertellen wat voor u belangrijk is? 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Aandacht voor de uitkomst van de beslissing ☐ Aandacht voor het proces van beslissen ☐ Reflecteren op de manier van samenwerken tijdens de besluitvorming ☐ Expliciet aandacht voor het leren samen beslissen
<p>Algemene aandachtspunten Communiceren op een passende wijze gedurende alle stappen</p> <p>Uitkomst: De cliënt wordt op gelijkwaardige manier benaderd en meegenomen in het gesprek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Erken ieders perspectief, belang en deskundigheid ☐ Check of de juiste personen aan tafel zitten ☐ Let op taalgebruik (geen moeilijke woorden, lange zinnen) ☐ Sluit bewoordingen aan op sleutelwoorden cliënt ☐ Let op snelheid en concentratiespanne (check geregeld of de cliënt het nog kan volgen en pas je tempo of taal zo nodig aan) ☐ Bevestig gevoelens (leg niet de focus op feiten of gebeurtenissen, maar op de emotionele betekenis) 	